

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВЕ ГОСПОДАРСТВО»

Затверджено на засіданні кафедри
металургії та організації виробництва
(протокол № 1 від 01.09.2025 р.)

Запоріжжя 2025

УКЛАДАЧ(І):

- 1 ШКРАБАК Ірина, доктор економічних наук, професор, професор кафедри металургії та організації виробництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри

Едуард ГРИБКОВ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опис курсу. Муніципальний менеджмент – якісно новий тип управління, орієнтований на керований розвиток, передові управлінські підходи й технології, соціально-визначений результат і партнерський стиль взаємовідносин місцевої влади, бізнесу, громади. Метою навчальної дисципліни «Муніципальне управління та місцеве господарство» є формування знань про теоретичні засади муніципального менеджменту, механізми практичної реалізації елементів спеціального економічного інструментарію управління розвитком муніципальних утворень, сучасні методи адміністрування муніципальними галузево функціональними комплексами, роль підприємств у формуванні економіки територій їх присутності. Вивчення дисципліни «Муніципальне управління та місцеве господарство» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти загальних компетентностей: здатність до абстрактного мислення; аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами; здатність розуміти напрями та перспективи розвитку муніципального утворення, визначати можливості участі підприємства в його забезпеченні. В результаті вивчення дисципліни «Муніципальне управління та місцеве господарство» здобувачі вищої освіти можуть оперувати базовими категоріями, визначати форми індивідуальної і колективної участі в програмах муніципального розвитку, використовувати принципи та інструменти територіального маркетингу для підвищення конкурентоспроможності підприємства, організовувати взаємодію підприємства з органами місцевого самоврядування території присутності, використовувати антикризові та розвиткові інструменти муніципального менеджменту для розвитку підприємства, застосовувати отримані знання в галузі науково-дослідної та професійної діяльності.

Вимоги:

- наявність базових знань з макро- і мікроекономіки, географії, суспільствознавства, правознавства;
- наявність базових знань з менеджменту та маркетингу (функції менеджменту та основні інструменти їх реалізації, комплекс маркетингу, конкурентоспроможність продукції та підприємства, маркетингове середовище);
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи або відповідальної особи на факультеті).

Програмні результати навчання:

- розуміти і розкривати суть муніципального менеджменту, його складових, об'єктів, суб'єктів, підсистем та місця в публічному управлінні місцевим розвитком; пояснювати зміст поняття «муніципальне утворення», його особливості в системі територіальної організації економіки;
- розкривати зміст, етапи, цілі та інструменти стратегічного управління муніципальним утворенням, особливості підготовки та прийняття управлінських рішень і принципи взаємодії органів місцевого самоврядування з економічними суб'єктами;
- пояснювати суть, принципи та етапи процесу стратегічного планування на місцевому рівні, розкривати структуру стратегічного плану та зміст його структурних елементів;
- використовувати маркетингові підходи в муніципальному менеджменті для підвищення конкурентних позицій підприємства і забезпечення зв'язків з

громадськістю місця присутності;

- визначати і використовувати антикризові та розвиткові інструменти забезпечення місцевого економічного розвитку для поліпшення економічної діяльності підприємства;

- планувати, організовувати та контролювати участь підприємства в програмах соціально-економічного розвитку муніципального утворення;

- демонструвати навички аналізу результатів діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу муніципального управління для прийняття управлінських рішень;

- вміти самостійно працювати, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

Організація курсу, форми та методи навчання.

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та проблемно орієнтованих семінарських занять і практичних занять – з іншого.

- Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим; від студентів очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли при підготовці до лекції.

- Семінари і практичні заняття передбачають аналіз умовно змодельованих ситуацій та розв'язання задач різних рівнів, розбір реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу; їх відвідування є бажаним.

- Від студента потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

- З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

- Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

Мова освітнього процесу: українська, англійська (окремі джерела літератури, фактологічна та інша інформація).

2 НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Змістовий модуль 1. Муніципальний менеджмент в системі публічного управління

Тема 1. Муніципальний менеджмент в системі публічного управління

Публічне управління. Особливості державної влади та місцевого самоврядування. Основні види публічного управління. Зміст поняття «муніципальне управління». Муніципальне господарство. Муніципальна власність. Муніципальні фінанси. Характеристика системи муніципального менеджменту.

Муніципальне утворення як об'єкт муніципального управління. Муніципальне утворення та його базові підсистеми. Властивості муніципального утворення як цілісної соціально-економічної системи. Життєздатність муніципального утворення. Нормативно-правова база муніципального менеджменту. Особливості продукту діяльності муніципального утворення.

Тема 2. Підсистеми муніципального менеджменту

Організаційна підсистема муніципального менеджменту. Елементи підсистем муніципального утворення (економічна, інфраструктурна, соціальна, підсистема політичного управління, ресурси та природне середовище, людський розвиток). Суб'єкти муніципального менеджменту. Представницька та виконавча ланка органів місцевого самоврядування.

Функціональна підсистема муніципального менеджменту. Функції органів місцевого самоврядування. Функцій муніципального менеджменту. Інструментальна підсистема муніципального менеджменту: стратегічне планування, муніципальний фінансовий менеджмент, муніципальна логістика, муніципальний (локальний) маркетинг, проєктний менеджмент, кадровий менеджмент, інформаційні технології, ризик-менеджмент, антикризове управління.

Тема 3. Управління розвитком муніципальних утворень.

Сталий розвиток муніципальних утворень. Стратегічне управління в муніципальному менеджменті та його завдання. Технологія стратегічного управління розвитком муніципального утворення та її етапи. Моніторинг соціально-економічного стану муніципальних утворень. Ресурсний аналіз розвитку муніципального утворення. Визначення проблем і постановка цілей стратегічного управління.

Визначення шляхів та засобів досягнення цілей стратегічного управління. Механізми досягнення стратегічних цілей розвитку муніципального утворення. Стратегія розвитку муніципального утворення. Ситуаційне управління в муніципальному менеджменті. Інтегральна оцінка соціально-економічної ситуації в муніципальному утворенні, фактори та чинники її виникнення. Технологічна схема процесу ситуаційного муніципального управління та її етапи.

Тема 4. Стратегічне планування на місцевому рівні

Стратегічне планування в системі муніципального менеджменту, його сутність і значення розвитку муніципального утворення. Алгоритм стратегічного планування в муніципальному менеджменті (алгоритм Бейлі, багатоступеневе планування, модель Мейєрсона, метрополітенське планування Хейвуда). Стратегічний план та його структурна схема. Опис основних етапів. Стратегічне бачення і місія громади. Активна та пасивна стратегія. Завдання та проєкти стратегічного плану. Стратегічний контроль. Легітимізація стратегічного плану.

Муниципальный маркетинг та його основні принципи та інструменти. Конкурентоспроможність і конкурентний потенціал муніципального утворення. Інформаційні технології в стратегічному управлінні муніципальним утворенням. Муніципальний проєкт. Тендери муніципальних проєктів.

Тема 5. Прийняття управлінських рішень в муніципальному управлінні.

Управлінське рішення, його структура та основні вимоги. Процес підготовки і прийняття раціонального управлінського рішення в муніципальному управлінні, його основні етапи. Функції управлінської діяльності, які обов'язково делегуються і які не підлягають делегуванню. Методи індивідуального та групового прийняття управлінських рішень в муніципальному управлінні.

Інституції муніципального управління: світовий досвід. Принципи і пріоритети муніципального розвитку. Методологія управління муніципальним розвитком. Територіальні чинники соціально-економічного розвитку муніципалітету. Політика муніципального розвитку, її складові та напрями реалізації.

Змістовий модуль 2. Механізми та інструменти забезпечення розвитку муніципального утворення.

Тема 6. Управління місцевими матеріально-фінансовими ресурсами.

Поняття і склад місцевих фінансів. Формування доходів. Місцеві податки і збори. Місцеві бюджети та їх місце в бюджетній системі України. Дефіцит місцевого бюджету. Міжбюджетні відносини, їх принципи і правове регулювання. Розподіл міжбюджетних трансфертів. Вертикальні дисбаланси та інструменти їх фінансового вирівнювання. Горизонтальні фіскальні дисбаланси та їх вирівнювання.

Тема 7. Комунальне господарство

Структура комплексу галузей міського комунального господарства. Експлуатаційні системи міського комунального господарства. Житлове господарство. Забудова житлових кварталів. Система громадських центрів, установ і підприємств обслуговування. Виконання вимог міжнародних конвенцій щодо захисту атмосферного повітря. Регулювання викидів парникових газів в контексті зобов'язань щодо сталого розвитку. Дорожнє господарство. Вимоги до планування міста з огляду на організацію системи міського транспорту. Міські мости, шляхопроводи, естакади, тунелі. Автотранспортні споруди. Зовнішній транспорт міста.

Зелене господарство та його призначення. Проєктування та нормування озеленення міських територій. Види і принципи розміщення зелених насаджень на території міста. Технологічні системи міського господарства. Водопостачання та водовідведення населених пунктів. Джерела водопостачання: поверхневі та підземні води. Санітарно-екологічні характеристики водотоків і водоймищ. Зони санітарної охорони підземних і поверхневих водозаборів. Міські очисні споруди. Методи захисту та відновлення поверхневих водних об'єктів.

Технологічні системи міського господарства. Системи зовнішнього освітлення. Системи забезпечення ресурсами життєдіяльності: електропостачання, тепlopостачання, газопостачання. Системи інформації. Санітарний благоустрій міст. Системи та схеми санітарного очищення міст. Тверді побутові відходи та їх складування, зберігання та утилізація. Інженерне обладнання міст та охорона довкілля. Сталий розвиток міст.

Тема 8. Муніципальне підприємництво

Підприємництво та підприємницька діяльність, її роль у соціально-економічному розвитку муніципального утворення. Фактори впливу підприємництва на розвиток муніципального утворення. Функції, які виконують підприємницькі структури на території муніципальних утворень. Форми взаємодії органів місцевого самоврядування з підприємницькими структурами. Заходи щодо підтримки та розвитку підприємництва з боку органів місцевого самоврядування. Муніципальне підприємництво. Правовий статус муніципальних підприємств. Комунальне підприємство.

Тема 9. Антикризові та розвиткові інструменти місцевого економічного розвитку

Стейкхолдери місцевого економічного розвитку та їхні інтереси. Напрями взаємодії стейкхолдерів економічного розвитку у територіальних громадах. Фінансовий лізинг та алгоритм його реалізації. Залучення сторонніх організацій до виконання повноважень органів місцевого самоврядування та процес його реалізації. Індустріальний парк, алгоритм його створення та роль у розвитку муніципального утворення.

Агенція місцевого економічного розвитку (АМЕР), напрями її діяльності та переваги для місцевих громад. Порядок створення АМЕР у формі комунальної установи та джерела її фінансування. Центр залучення інвестицій. Бізнес-інкубатор, його функції і роль у місцевому розвитку. Кооператив та алгоритм участі органів місцевого самоврядування в підтримці розвитку кооперативів на території громади. Кластер, його особливості і переваги. Можливості сприяння органів місцевого самоврядування розвитку кластерів. Краудфандинг та порядок його впровадження. Револьверний фонд та умови його створення.

Соціальне підприємництво: поняття, роль у розвитку муніципального утворення. Дуальна освіта та її роль у підвищенні зайнятості мешканців територіальних громад. Інформаційний супровід місцевого економічного розвитку і координація діяльності. Містоутворюючі підприємства та їх роль у забезпеченні місцевого розвитку

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Для тривалості семестру 10 тижнів

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Муніципальний менеджмент в системі публічного управління						
1.	Муніципальний менеджмент в системі публічного управління.	15	2	4		10
2.	Підсистеми муніципального менеджменту	18	2	4		12
3.	Управління розвитком муніципальних утворень	16	2	4		11
4.	Стратегічне планування на місцевому рівні	14	2	4		9
5.	Прийняття управлінських рішень в муніципальному управлінні	14	2	4		9
Змістовий модуль 2 Механізми та інструменти забезпечення розвитку муніципального утворення						
6.	Управління місцевими матеріально-фінансовими ресурсами	15	2	4		10
7.	Комунальне господарство	14	2	4		12
8.	Муніципальне підприємництво	15	2	4		10
9.	Антикризові та розвиткові інструменти місцевого економічного розвитку	15	4	8		7
Усього годин		150	20	40		90

тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

Для тривалості семестру 18 тижнів

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Муніципальний менеджмент в системі публічного управління						
1	Муніципальний менеджмент в системі публічного управління.	15	4	4		8
2.	Підсистеми муніципального менеджменту	18	4	4		8
3.	Управління розвитком муніципальних утворень	16	4	4		9
4.	Стратегічне планування на місцевому рівні	14	4	4		9
5.	Прийняття управлінських рішень в муніципальному управлінні	14	4	4		9
Змістовий модуль 2 Механізми та інструменти забезпечення розвитку муніципального утворення						
6.	Управління місцевими матеріально-фінансовими ресурсами	15	2	2		9
7.	Комунальне господарство	14	6	6		9
8.	Муніципальне підприємництво	15	2	2		9
9.	Антикризові та розвиткові інструменти місцевого економічного розвитку	15	6	6		8
Усього годин		150	36	36		78

Примітка. «» У разі, якщо конкретний бюджет часу для семестру вивчення дисципліни як вибіркової відрізняється від наведеного вище, в робочому порядку викладач може коригувати обсяг та зміст занять.*

4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Для тривалості семестру 10 тижнів

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Всього
Види контр. точок											
Робота на практичних заняттях	5	5	5			5	5	5			30
Захист індивідуальних завдань				20					20		40
Модульні контрольні роботи					15					15	30
Всього											

Для тривалості семестру 18 тижнів

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього	
Види контр. точок																				
Робота на практичних заняттях		5		5		5					5		5		5				30	
Захист індивідуальних завдань								20										20	40	
Модульні контрольні роботи									15										15	30
Всього						50								50						100

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному (семінарському) занятті оголошується наприкінці заняття і може бути оскаржена одразу ж. Max 5 балів. Може відбуватися у двох формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> інтерактивна: <ul style="list-style-type: none"> студент дав пряму і релевантну відповідь на поставлене питання з використанням обґрунтованого посилання на теоретичний матеріал або нормативні документи, може адаптувати зміни у відповіді на зміну вхідних умов, в т.ч. у вигляді додаткових запитань / зміг стисло формалізувати вербально сутність проблеми за ситуацією, ідентифікувати ключові складові і пріоритети вирішення, запропонував логічне розв'язання (3 бали); оцінка ініціативності у роботі над проблемою, логічності та структурованості відповіді, здатності комунікувати у команді та під впливом негативних факторів, в т.ч. під тиском викладача та/або групи, вміння вести дискусію та бути критичним та самокритичним (2 бали). <p>В разі неявки на інтерактивне семінарське заняття з поважних причин допускається складання контрольної точки за погодженням з викладачем на консультації.</p> <ol style="list-style-type: none"> тестування. Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Оцінювання проводиться автоматично за співпадінням з правильною відповіддю (5 балів)
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Курсом передбачено два індивідуальних завдання (max 20 балів). Підготовлене завдання у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене одразу ж після заняття, на</p>

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
	<p>якому відбувся захист індивідуального завдання. Невчасно складене завдання приймається, однак проведення його захисту та оцінки може бути відтерміноване.</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст виконаного завдання повністю розкриває обрану тему з використанням обґрунтованого посилання на теоретичний матеріал або нормативні документи (10 балів); – відповідь логічна, аргументована, враховує всі значимі фактори, містить розрахунковий та/або графічний матеріал (за необхідності) (5 балів); – студент під час захисту індивідуальної роботи демонструє здатність презентувати результати, вміння відстоювати власні погляди та вести дискусію та бути критичним та самокритичним (5 балів). <p>Використання штучного інтелекту (ШІ) не забороняється, оскільки пропозиції відомих застосунків ШІ суттєво залежать від обміркованої постановки питання і уточнюючих питань; однак в разі, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною, містить очевидно неправдиву інформацію, то це є підставою для зниження оцінки.</p>
Модульні контрольні роботи	<p>МКР виконуються в Moodle на практичному занятті в модулі (max15 балів). В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кількість спроб обмежується однією, обмеження по часу виконання МКР залишається. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань та ситуативних завдань з матеріалу модуля. Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю (10 балів). Ситуативні завдання передбачають обґрунтування розгорнутої відповіді для пояснення ситуації або її розв'язання. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. Відповідь на ситуаційне завдання оцінюється за логікою і обґрунтованістю, повнотою (5 балів).</p>

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#));
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях, не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

	Опис
Форма підсумкового контролю	Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів
Умови допуску до підсумкового контролю	якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання
Порядок визначення підсумкової оцінки	– якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях;

	– в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».
--	---

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Особливі підходи до визнання результатів навчання

– Якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики муніципального управління та місцевого господарства (наприклад, Coursera, Udey або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або

іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](https://polytechnic.metinvest.university), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](https://polytechnic.metinvest.university), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](https://polytechnic.metinvest.university).

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Сторонянська І., Патицька Х., Дуб А. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах : посібник для органів місцевого самоврядування. Львів, 2022. 71 с. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/838/LED.pdf/>
2. Верлос Н. В. Муніципальне право : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 180 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/19870/3/0058989.pdf>
3. Cleveland F. A. Chapters on Municipal Administration and Accounting. Forgotten Books, 2019. URL: <https://read.kortext.com/library/books/2593433> .

Додаткові

1. Основи публічного управління та адміністрування : навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. О. О. Гуторова. Харків, 2024. 215 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/47356/3/NMP_Osnovy%20publichnoho%20upravlinnya_24_.pdf/
2. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти : навч. посібник / С. В. Панченко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 380 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/2215> .
3. Євтушенко О. Н., Ємельянов В. М., Андріяш В. І. Муніципальний менеджмент. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 404 с. URL: [Міністерство освіти і науки України](https://www.mn.gov.ua/)
4. Програма підтримки бізнесу у Львівській області на період воєнного стану : Львівська обласна військова адміністрація : веб-сайт. URL: <https://loda.gov.ua/documents/17838> (дата звернення: 10.09.2024).
5. Програма підвищення конкурентоспроможності Львівської області на 2021 – 2025 роки (пункт 16) : Львівська обласна рада : веб-сайт. URL: <https://lvivoblrada.gov.ua/programi-2021-2025-rokiv> (дата звернення: 10.09.2024).

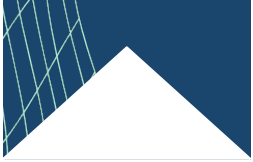
Web-ресурси

1. Міністерство економіки України : веб-сайт. URL: [Міністерство економіки України](#) (дата звернення: 20.08.2024).
2. Портал електронних сервісів Міністерства економіки України : веб-сайт. URL: [Портал електронних сервісів Мінекономіки](#) (дата звернення: 20.08.2024).
3. НБУ : веб-сайт. URL: [Національний банк України \(bank.gov.ua\)](#) (дата звернення: 20.08.2024).
4. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: [Міністерство Фінансів України \(mof.gov.ua\)](#) (дата звернення: 20.08.2024).
5. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: [Державна служба статистики України \(ukrstat.gov.ua\)](#) (дата звернення: 20.08.2024).
6. Розумні міста: управління розумними міськими інфраструктурами : Coursera : веб-сайт. URL: <https://www.coursera.org/learn/smart-cities> (дата звернення: 20.08.2024).
7. Управління міськими інфраструктурами : Coursera : веб-сайт. URL: <https://www.coursera.org/learn/managing-urban-infrastructures-1> (дата звернення: 20.08.2024).
8. Міжнародні бізнес-операції : Coursera : веб-сайт. URL: <https://www.coursera.org/learn/international-business-operations> (дата звернення: 20.08.2024).
9. Курси митних брокерів + MD Office : ДАНКО (Київ & Онлайн) : веб-сайт. URL: <https://danco.com.ua/ua/courses/kursi-logistiki-ta-zed/4184-2/> (дата звернення: 20.08.2024).
10. Incoterms ® 2020 - A Compact Course : Udemy : веб-сайт. URL: <https://www.udemy.com/course/incoterms-2020-course/> (дата звернення: 20.08.2024).
11. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).
12. Національна бібліотека України ім. Вернадського. : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 20.08.2024).
13. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. : веб-сайт. URL: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).
14. Kortext : веб-сайт. URL: <https://kortext.com/> (дата звернення: 20.08.2024).
15. Research4life : веб-сайт. URL: <https://portal.research4life.org/> (дата звернення: 20.08.2024).
16. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : веб-сайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home> (дата звернення: 20.08.2024).
17. Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України : веб-сайт. URL: <http://cgntb.dp.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагиату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів

навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)